

II

(Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

HATÁROZATOK

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2007. július 10.)

a Szlovénia által a Novoles Lesna Industrija Straža d.d. javára nyújtani kívánt C 20/06 (ex NN 30/06) sz. állami támogatásról

(az értesítés a C(2007) 3223. számú dokumentummal történt)

(Csak a szlovén nyelvű változat hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2008/90/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉG BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különös annak 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra, és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután az érintetteket az említett rendelkezéseknek⁽¹⁾ megfelelően felkérte észrevételeik megtételére, és tekintettel ezen észrevételekre,

mivel:

I. ELJÁRÁS

(1) 2004. december 1-jén a Bizottsághoz panasz érkezett a Novoles Lesna Industrija Straža d.d. (a továbbiakban: „Novoles Straža”) szlovén faipari cég számára nyújtott támogatással kapcsolatban.

(2) A panasz azon pénzügyi intézkedésre vonatkozott, amelyet a szlovén kormány kormányrendelet útján 2004. május 27-én a „Novoles Straža” vállalat javára

hozott a pénzügyi nehézségekkel küzdő gazdasági társaságok támogatásáról és szerkezetátalakításáról szóló törvény 21. cikke alapján. Az intézkedést a Bizottságnak előzetesen nem jelentették be, azzal az indokkal, hogy a szlovén állami támogatásokat felügyelő bizottság még a csatlakozást megelőzően, 2004. április 23-án jóváhagyta azt. Azonban ha figyelembe vesszük azt a bizottsági gyakorlatot, miszerint releváns kritériumnak az a kötelező erejű jogi aktus számít, amely alapján az illetékes nemzeti hatóság odaítéli az állami támogatást, a Bizottság a szóban forgó intézkedéseket további támogatásnak minősítette, amelyeket az EK-Szerződés 88. cikke értelmében be kell jelenteni, és az említett szerződés 87. cikke alapján kell értékelni⁽²⁾.

(3) 2006. május 16-án kelt levelében a Bizottság értesítette Szlovéniát határozatáról, mely szerint a támogatás tárgyában megindítja a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást.

(4) A Bizottság eljárás megindításáról szóló határozatát az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában*⁽³⁾ tették közzé. A Bizottság felkérte az érintett feleket, hogy tegyék meg észrevételeiket a támogatással kapcsolatban.

(5) A Bizottsághoz az érdekelt felek részéről nem érkeztek észrevételek.

⁽¹⁾ HL C 194., 2006.8.18., 22. o.

⁽²⁾ Az eljárásra vonatkozó részletes adatok megtalálhatók az eljárást kezdeményező határozatban (lásd 1. sz. lábjegyzet), amely szintén megfelel a fenti határozat céljának is.

⁽³⁾ Lásd 1. sz. lábjegyzet.

- (6) Szlovénia 2006. július 17-én kelt levelében küldte meg észrevételeit. A Bizottság 2006. október 11-i és 2007. február 23-án kelt leveleiben kiegészítő információkat kért, amelyet a 2006. november 30-i és 2007. április 23-i levelek útján kapott meg. Ezenkívül 2006. június 28-án személyes találkozóra került sor a Bizottság szolgálatának tagjai és a szlovén hatóságok között.

II. A TÁMOGATÁS RÉSZLETES LEÍRÁSA

1. Kedvezményezett

- (7) A Novoles Straža vállalkozás félkész faipari termékek és bútorok gyártásával foglalkozik. A társaság a Szlovéniai Straža város területén található, amely az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján támogatott térségnek számít. 2003-ban körülbelül 800 alkalmazottja volt, így a szlovén fa- és bútorgazatban az egyik legnagyobb munkaadó.
- (8) A társaság, a „Novoles-Primara, d.o.o” (Kft.) (100 %) és a „Pohišstvo Brežice, d.d.” (Rt.) (93,7 %) társaságokban rendelkezik részesedéssel. Szlovénia kifejtette, hogy mindkét társaság rossz pénzügyi állapotban van. Amíg az első nevezett cégnek 2003-ban nagyon alacsony volt a nyeresége, addig a másik nevezett cég veszteséges volt.
- (9) A társaság tulajdonjoga több természetes és jogi személy kezében van. Ez a tulajdonosi struktúra annyira széles kiterjedésű, hogy semelyik tulajdonosnak sincs olyan

befolyásoló ellenőrzése, amely alapján az egy nagyobb cég részének lenne tekinthető. Valójában a legnagyobb tulajdonosok a cég alkalmazottai, illetve volt alkalmazottai, akiket semmilyen részvényesi megállapodás nem köt össze, és a tulajdonhányaduk 22,3 %. Ezenkívül több „PID” létezik, amelyek együttes tulajdonhányada 33,4 %. Azonban a Bizottság megérti, hogy ezek a „PID” befektetési alapok csupán adminisztrációs szervek, amelyek egyéni befektetők részvénybefektetéseit kezelik. E részesedések Szlovénia „társadalmi tőkéjének” privatizációjából erednek, vagyis abból az elvből, hogy a vállalatok közös (állami) tulajdonban voltak. A „PID”-ek azért alakultak, hogy lehetőséget nyújtsanak a lakosság számára a társadalmi tőke tulajdonosváltási átalakulási folyamatában való részvételre azáltal, hogy az ezek által kibocsátott tulajdonrészt megtestesítő okmányokat vállalati részvényekre cserélik. A szlovén hatóságok megerősítették, hogy a „PID”-ek nem rendelkeznek eszközökkel, amelyek segítenének a társaságnak nehézségei átvészelésében.

2. A kedvezményezett pénzügyi helyzete

- (10) A társaság gyenge pénzügyi helyzete abból adódik, hogy a társaság 2004 áprilisában jelentős, 1,262 milliárd SIT (körülbelül 5,3 millió EUR⁽⁴⁾) összeget vesztett jegyzett tőkéjéből, amelyet így 0,75 milliárd SIT összegre kellett leszállítani. A mérlegből, az eredménykimutatásból és a pénzforgalmi kimutatásból származó főbb pénzügyi és gazdaságossági mutatókat az alábbi táblázat foglalja össze:

1. sz. táblázat

a Novoles Straža társaság pénzügyi mutatói

Mutató	1999	2000	2001	2002	2003
Nettó értékesítési árbevétel	6 341 790	6 507 932	6 602 106	8 093 436	6 014 466
Készletek	880 544	936 471	1 113 218	955 305	1 279 940
Követelések	930 585	1 053 433	1 218 067	1 676 595	1 133 643
Nyereség/vesztetés	78 809	109 884	128 843	110 215	(511 149)
Eladósodás aránya	42,1	44,7	47,2	50,2	57,6

- (11) A szlovén hatóságok felvilágosítást adtak arról, hogy a társaság veszteségei leginkább a tervezettől elmaradó értékesítésben és a növekvő pénzügyi terhekben rejlenek. Ezt alátámasztja az a tény, hogy a társaság vesztesége és a készletei folyamatosan növekednek.
- (12) Az eljárás kezdeményezésére a szlovén hatóságok válaszukban előadták, hogy emellett ténylegesen az értékesítés is csökkent 2000–2001, valamint 2002–2003 között, miközben a 2002. évi növekedést olyan rendkívüli események magyarázzák, mint a horvátországi mérnöki munkák (berendezések szállítása nagy szálloda-komplexumok részére) egy új termelési program bevezetése, és két leányvállalat bevételének kimutatása, melyeket 2003. januárjában a „Novoles”-be olvasztottak be.

- (13) Ezenkívül a szlovén hatóságok a Bizottság részére dokumentált bizonyítékokat is csatoltak arról, hogy a társaság nem tudott elegendő friss tőkéhez jutni a tőkepiacokon. A bankok elsősorban arra hivatkozva utasították vissza a „Novoles Straža” új források iránti kérelmeit, hogy a társaságnak gyenge a hitelképessége, és nem rendelkezik az ezt ellensúlyozó garanciákkal sem. Valójában a 65 %-os állami garancia sem volt elegendő a szükségesnek tartott összeg fedezésére.

(4) Figyelembe véve azt, hogy 2006. év elején 1 EUR = 240 szlovén tollárral (SIT).

3. A szerkezetátalakítási program

- (14) A nehézségeinek áthidalása érdekében a „Novoles Straža” társaság 2004 áprilisában egy 2004. márciusi keltezésű szerkezetátalakítási tervet küldött a 2004–2008 időszakra vonatkozóan a gazdasági minisztérium részére.
- (15) A terv szerint a jelenlegi pénzügyi nehézségek abból adódnak, hogy a legfontosabb, a termékértékesítések 60 %-át képviselő exportpiacokon (főleg Németország és az Egyesült Államok) lelassult a gazdasági növekedés. Emellett csökkent a félkész termékek iránti kereslet. A bevételcsökkenés 2003-ban tetőzött, emiatt a társaság nem tudta kiegyenlíteni kötelezettségeit a saját eszközeiből, ami a tartozások és a pénzügyi terhek megnövekedéséhez vezetett. Továbbá a társaság szervezeti felépítése nem tette lehetővé a kereslet szerinti gyártás megvalósítását.
- (16) A nehézségek áthidalása érdekében pénzügyi átütemezési tervet készítettek, melynek megvalósítása időközben meg is kezdődött: ennek célja az volt, hogy az összesen 1 669 940 776 SIT összegű jelzálog fedezetű rövid lejáratú kölcsönt hosszú lejáratú kötelezettséggé alakítsák át; a 65 %-ban jelzáloggal fedezett kölcsönök esetében 1,1 milliárd SIT állami garanciavállalással, míg a fennmaradó 569 940 776 SIT összeg refinanszírozása állami támogatás nélkül történt, azonban a jelzálogfedezet itt a névérték 100 %-nál magasabb volt.
- (17) A „Novoles Straža” az alábbi tevékenység-átszervezési intézkedéseket tervezi:
- Módosítani fogja értékesítési stratégiáját úgy, hogy az EU-s és észak-amerikai piacait elsősorban kelet-európai és orosz piacokkal váltja fel. A szlovén hatóságok bizonyítékokat mellékeltek néhány értékesítési projektről, melyek többek között Oroszországban, Szlovákiában és Szerbiában indulnak. A külföldi piacra történő értékesítést 2008-ban 77 %-ra tervezik növelni a 2004-es 70 %-hoz képest, míg a kelet-európai piacokra történő értékesítést 8 %-ra (a korábbi 0-ról).
 - Csökkenteni fogja a félkész termékek arányát a késztermékek javára. A késztermékek 2008-ban a termelés 33 %-át fogják kitenni, (2003-ban 26 % volt), a saját márkanévű termékek 2008-ban a termelés 26 %-át képezik majd (2003-ban 20 % volt). A félkész termékek részaránya 2008-ban 41 %-ról 31 %-ra csökken. Ennek ellenére a félkész termékek jelentős részben megmaradnak a gyártásban, de nem csak rétegelt lemezből fognak állni, melynek következtében a hozzáadott érték növekedni fog. A társaság előnye ezen a területen a kisebb darabszámú termékek gyártása ismert gyártó részére.
- (18) Ezenkívül az átszervezés magában foglalná a technológiai átszervezést is a költséghatékony gyártás elérése céljából, amely alkalmazkodna a piaci igényekhez, és emellett a környezetvédelmi előírások betartásával készül. A tervezett befektetések mértéke eléri az 1 455 millió SIT (6,06 millió EUR) összeget, amelyet a társaság kifejezetten gyártási kapacitásnövelő lépések bevezetésére fektetne be, a munkakörülmények javítására, hatékonyabb anyagfelhasználásra, energiatakarékosságra és a környezetvédelmi előírások betartására. A szlovén hatóságok egy befektetési listát mellékeltek a Bizottság részére olyan átfogó intézkedésekkel, mint a rétegelt lemezek profitközpontjának modernizálása, számítógéppel vezérelt szárítási folyamat bevezetése, az új termékek profitközpontjához tartozó gyártás modernizálása, az energetikai rendszer átépítése, és új információs rendszer bevezetése. A szlovén hatóságok jelezték, hogy némi késés várható bizonyos kulcsfontosságú beruházásoknál, mint a profitközponton belüli új termékek gyártásának beindítása, vagy az energetikai rendszer átépítése, a pénzforrások hiányából adódóan (ezek a beruházások a saját eszközökből való szulnának meg).
- (19) Végül, az alkalmazottak átszervezésének célja létszámuk csökkentése 96 fővel, a többi alkalmazottnak részt kell vennie különböző kiegészítő- és szakképzésen. Az 537 millió SIT összköltséget részben támogatás fedezné, 283 millió SIT (1,2 millió EUR) összegben.
- (20) Szlovénia elkészítette az ötéves üzlettervet, mely alapján a „Novoles Straža” átszervezési terve helyreállítaná a társaság életképességét.
- (21) A szlovén hatóságok adatokat mellékeltek a Bizottság részére, amelyek alátámasztják a jövőbeni értékesítést. Az elképzelés 10 %-os értékesítés-növekedéssel számol a nyugati piacokon 2005-től 2007-ig, és körülbelül 20 %-os növekedéssel számol a kelet-európai piacokon ⁽⁵⁾. Emellett figyelembe veszik a termelés félkész termékekről késztermékekre történő áttállítását (59 %-nyi késztermék a jelenlegi 46 % helyett).

⁽⁵⁾ Ezek az adatok az Euromonitor becslésein alapulnak, 2003.

- (22) A fenti előrejelzések, valamint az értékesítési menedzserek által a kereskedelmi vásárokon szerzett, illetve képviselőktől és közvetlenül a vevőktől származó adatok alapján a „Novoles Straža” összeállította a 2004–2008-as időszakra vonatkozó értékesítési tervét.
- (23) A 2003–2008 évek közötti reális előrelátások alapján, feltételezhető évi 3,6 %-tól 5,7 %-ig terjedő növekedés a hazai piacon, illetve évi 6,5–8,4 % közötti növekedés a

külföldi piacokon. Az átszervezés eredményeképpen 2008-ban az alaptevékenység nyeresége elérné a 11,7 %-ot. A sajátőkearányos eredmény 2008-ban 12,6 %-kal növekedne.

4. A szerkezetátalakítás költségei és finanszírozása

- (24) A költségek finanszírozásának áttekintése az alábbi táblázatban található:

2. sz. táblázat

az átszervezés költségei és finanszírozása

Finanszírozási szükséglet (ezer SIT)	Saját források	Támogatások	Garanciák	Összesen
Pénzügyi átszervezés	369 000 (*)		1 100 000	1 469 000
Piaci és fejlesztési átszervezés	675 000			675 000
Technológiai átszervezés	1 456 000		200 000	1 656 000
Személyzeti átszervezés	253 988	282 771		536 759
Összesen:	2 384 988	282 771	1 300 000	4 337 699

(*) a Bizottság által megadott adat

- (25) A társaság összesen 1 583 millió SIT (6,6 millió EUR) összegben kapott állami támogatást, azonban csak 2004 végén, és nem a tervek szerint 2004 közepén.
- (26) A fő támogatást állami garancia formájában kapta a Novoles-Straža, összesen 4, 1,3 milliárd SIT összegű kölcsön kiváltására, ami lehetővé tette a társaságnak a már létező tartozások átütetmezését. A törlesztési idő 7 év, amely tartalmazza a két éves törlesztési haladékat. Így a kamtláb 4,5 %, beleértve a hitelösszeg 0,1 %-át kitevő egyösszegű hitelfolyósítási és kezelési jutalékot. A garancia fedezi a kölcsönök 100 %-át, ami kiegészítő, minimálisan 65 %-os jelzálog-fedezettel párosul.
- (27) Szlovénia javaslatot tett arra, hogy a 2 385 millió SIT átszervezési költség finanszírozását a társaság saját eszközeiből finanszírozza. Azonban, a Bizottság úgy gondolja,

hogy ezt célszerű lenne kiegészíteni további 569 millió SIT összegű magán kölcsönforrásból (8,5 %-os mértékben). Bizonyos összegű saját forrást elő lehet teremteni a beruházások elhalasztásával (1 323 millió SIT, vagyis 30,5 %), valamint értékcsökkenési leírás elszámolásával (29,76 %). A szlovén hatóságok mellékeltek a Bizottságnak egy részletes listát a beruházásvonásokról. Körülbelül 300 millió SIT valósult meg 2005-ben, míg 2006-ra további körülbelül 600 milliónyi elhalasztott kiadást irányoztak elő (és realizáltak), a 2007. és 2008. évre pedig 450 millió SIT összeget.

5. Piaci viszonyok és kompenzációs intézkedések

- (28) A „Novoles Straža” az alábbi termékeket gyártja, amelyeknek az EU-25 piaci szinten belüli részesedése a következő:

3. sz. táblázat

piaci részesedések

Termék	Piaci részesedés 2003	Piaci részesedés 2005
Rétegelt lemezek (*)	0,14 %	0,13 %
Székek és részei (**)	0,07 %	0,04 %
Bútorok és részei (***)	0,08 %	0,05 %
Átlag	0,09 %	0,06 %

(*) US harmonizált rendszer szerinti kódok 4412 14 00, 4412 19 00, 4412 93 00.

(**) US harmonizált rendszer szerinti kódok 9401 61 00, 9401 69 00, 9401 90 30.

(***) US harmonizált rendszer szerinti kódok 9403 60 10, 9403 60 90, 9403 90 30.

6. Egyéb segély

- (29) A szlovén hatóságok kijavították azokat az adatokat, amelyek az eljárás megindításkor kerültek megemlítésre, és kijelentik, hogy a „Novoles Straža” társaság a 2004. évben valóban részesült kedvezményes, a köz- és magán-szférából származó, környezetvédelmi célú kölcsönökben, de csak 115,2 millió SIT (0,48 millió EUR) összegben, ami 14,9 millió SIT (62 000 EUR) nettó támogatási intenzitásnak felel meg. E támogatást a „Környezetvédelmi beruházások társfinanszírozása” program keretében nyújtották, és 2004. februárban hagyták jóvá.
- (30) Ezenkívül Szlovénia helyesbítést tett, amely szerint a társaság az 1999. évben 18,1 millió SIT (75 000 EUR) támogatást kapott kamattámogatásként, 11,5 millió SIT (48 000 EUR) mukahelyteremtési támogatást, 3,6 millió SIT (15 000 EUR) kutatási és fejlesztési támogatást, és 1,1 millió SIT (4 600 EUR) exporttámogatást.
- (31) Az előző bekezdésben említett első támogatás először átszervezési segélynek tűnt, valójában kamattámogatás volt. Erre az intézkedésre azért volt szükség, mert Szlovéniában a külföldinél magasabbak a kamatok. Valójában, a programban való részvétel egyik feltétele az volt, hogy a résztvevők A, B, C vagy D hitelbesorolást kapjanak, és nem lehetett úgy részt venni a programban, hogy a cég ellen csődeljárás van folyamatban. A társaság bizonyítékokat mellékelte arról, hogy akkoriban a hitelképessége A/B osztályba volt besorolva.

III. AZ ELJÁRÁS KEZDEMÉNYEZÉSÉNEK INDOKAI

- (32) 2006. május 16. keltezésű levelében a Bizottság értesítette Szlovéniát, hogy a kérdéses intézkedés új támogatásnak minősül, amelyet az EK-Szerződés 88. cikkének megfelelően be kell jelenteni, és a Szerződés 87. cikke szerint kell értékelni. E célból a Bizottság ismételt hangsúlyozta, hogy releváns kritériumnak az a kötelező erejű jogi aktus számít, amely alapján az illetékes nemzeti hatóság odaítéli az állami támogatást, ami meg is történt 2004. májusban.
- (33) Emellett a Bizottság kétségbe vonta a támogatások közös piaccal, és különösen az 1999. évi⁽⁶⁾, a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatással való összeegyeztethetőségét, az alábbi indoklással:
- A Bizottság megkérdőjelezte, hogy a társaságnak valóban voltak-e nehézségei, hiszen az értékesítés egészen 2003-ig növekedett a készletek 2002. évi csökkenése mellett. Ezenkívül a Bizottság számára nem volt egyértelmű, hogy a fenti társaság nem egy nagyobb csoport része-e.

- Nem volt világos, milyen módon kívánja a társaság visszaállítani a hosszú távú életképességét, hiszen nem volt elegendő adat, amely megalapozta volna a jövőbeni üzletviteli elképzeléseket.
- Nem volt világos, hogy a társaság hogyan fogja biztosítani a jelentős önrészt, amelyből fedezné az átszervezési költségeket, mivel nem volt világos, milyen forrásból szerzi majd be a szükséges saját eszközöket.
- Semmilyen piaci elemzés nem került benyújtásra, amely indokolta volna a kompenzációs intézkedések nem létezését.
- Az „először és utoljára” alapelvnek való megfelelés megkérdőjelezhető volt, tekintettel arra, hogy a társaság 1999-ben már kapott szerkezetátalakítási támogatást.

IV. SZLOVÉNIA ÉSZREVÉTELEI

- (34) Szlovénia kitart állítása mellett, miszerint a Novoles Straža társaság részére az állami támogatás folyósítása Szlovénia Európai Unió csatlakozása előtt valósult meg, és hogy államuk gazdasági kiterjedése ismert volt a belépés előtt.
- (35) Másodsor, Szlovénia vitatta az Európai Bizottság kételyeit, miszerint a Novoles Straža egy nagyobb gazdasági társaság része-e vagy sem, valamint elmagyarázta a fentiekben kifejtett sajátos szlovéniai tulajdonosi szerkezetet, valamint megadta a pontos adatokat a részvényesek tulajdoni hányadairól.
- (36) Harmadsor, Szlovénia bizonyítékokat nyújtott be arról, hogy a „Novoles Straža” társaság „nehézségekkel küszködő vállalkozás”. Itt részletesebben elmagyarázta azokat az átfogó tendenciákat, amelyek a társaság 1999 óta fennálló pénzügyi nehézségeire vonatkoztak (amelyet a készletek és adósságok növekedése, valamint az értékesítés csökkenése jelzett, a bizonyos rendkívüli események által kiváltott 2002-es növekedés ellenére is). A nehézségek 2004-ben tetőztek, amikor a társaság nem tudott külső finanszírozáshoz hozzájutni.
- (37) Negyedszer, a szlovén hatóságok által rendelkezésre bocsátott adatok alapján a „Novoles Straža” társaság stratégiája olyan piacutatásokon és az előrejelzéseken alapul, amelyek viszonylag nagy mennyiségű bútorreladást igazolnak.
- (38) Ötödször, a kompenzációs intézkedésekkel kapcsolatban Szlovénia benyújtott egy tanulmányt, amely alátámasztja, hogy a vállalkozás piaci részesedése igen csekély az EU-25-ök érintett termékpiacát tekintve. Mindazonáltal a szlovén hatóságok emlékeztetnek annak kellő figyelembevételére, hogy a vállalkozás olyan területen található, amely az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében támogatott térség.

⁽⁶⁾ A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás, HL C 288., 1999.10.9., 2. o.

- (39) Végül, ami a régebben kapott állami támogatást illeti, Szlovénia kijavított bizonyos elírásokat, amelyek a kapott összegekre vonatkoznak, és emelett azt állítja, hogy az eredetileg szerkezetátalakítási támogatásnak nevezett támogatást az iránymutatásokban meghatározottakkal ellentétben nem mentésre és átszervezésre folyósították.

V. A TÁMOGATÁS ÉRTÉKELÉSE

1. Az állami támogatás fennállása

- (40) Az EK-Szerződés 87. cikkének 1. bekezdése alapján a tagállamok által vagy állami forrásokból bármilyen formában nyújtott támogatások, melyek néhány vállalatnak vagy néhány termelési ágazatnak kedvezve torzítják a versenyt, vagy a verseny torzításával fenyegetnek, a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősülnek, amennyiben a tagállamok közötti kereskedelmet korlátozzák, kivéve ha a Szerződés 87. cikkének (2) vagy (3) bekezdése szerint indokoltak tekinthetők.
- (41) A Bizottság megállapítja, hogy a segílyt egy tagállam nyújtotta állami forrásból egy egyéni vállalkozásnak. Ez egyértelműen vonatkozik a közvetlen támogatásra, valamint a garanciára, különösen abban az esetben, ha a társaság gazdasági nehézségekkel küzd, és a kölcsön 100 %-ra nyújtanak állami garanciát⁽⁷⁾. Valójában a garancia a társaságnak nagyobb kölcsönhöz való jutást biztosított, mint amit akkor kapott volna, ha nem rendelkezne garanciával.
- (42) Mivel a támogatás kedvezményezettjének helyzete a tagállamok és Szlovénia közötti folyamatos feldolgozott fa- és bútortipari kereskedelembe az uniós és szlovén versenytársaival szemben javulna, torzító hatást gyakorolna a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre. Emiatt a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az adott garancia és támogatás valójában a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás.

2. Új állami támogatás fennállása

- (43) A szlovén hatóságok megkérdőjelezték, hogy a Bizottság rendelkezik-e megfelelő hatáskörrel a támogatás EK-Szerződés 87. és 88. cikke szerinti értékelésére, azzal érvelve, hogy a támogatás odaítélése a csatlakozás előtt valósult meg. A Bizottság az eljárás kezdeményezéséről szóló határozatában rámutatott, hogy a támogatás csatlakozást megelőző vagy azt követő hatályosulásának megítélésében meghatározó eseménynek az a kötelező erejű jogi aktus számít, amely alapján az illetékes nemzeti hatóság odaítéli az állami támogatást⁽⁸⁾. Ilyen jellegű,

csatlakozás előtti határozat hiányában az intézkedés új támogatásnak minősül, még akkor is, ha előzőleg az állami támogatás odaítélése már ismert volt.

- (44) A Bizottság fenntartja azon eredeti következtetését, miszerint az a kötelező erejű jogi aktus, amely alapján az illetékes nemzeti hatóság odaítéli az állami támogatást, nem lépett hatályba a csatlakozás előtt. A vonatkozó szlovén előírások szerint a támogatást az illetékes minisztérium javaslata alapján meghozott kormányrendelettel kell odaítélni. Az előzetes tárcaközi szakbizottsági és az illetékes minisztériumi határozatok szükségessége, de mégsem elegendők a támogatás jóváhagyásához. A jogerős határozatot a kormány hozza meg. A fenti példánál a kormány 2004. május 27-én meghozta a határozatát, Szlovénia pedig 2004. május 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz. Emiatt az intézkedések új támogatásnak minősülnek, melyeket az EK-Szerződés 88. cikke szerint be kell jelenteni és a Szerződés 87. cikke szerint értékelni kell.

3. A támogatás összeegyeztethetősége

- (45) Mivel a kérdéses támogatás szerkezetátalakítási támogatás, összeegyeztethető a közös piaccal, amennyiben megfelel a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatásnak (a továbbiakban: „az iránymutatás”)⁽⁹⁾.
- (46) A Bizottság Szlovénia megjegyzései és saját vizsgálati eredményei alapján az alábbi következtetésekre jutott a hivatalos eljárás megindítására okot adó kérdésekben.
- 3.1. *Jogosultság*
- (47) Tekintettel a Szlovénia által szolgáltatott adatokra, a Bizottság álláspontja szerint a fenti (24)–(27) bekezdésben ismertetett vállalkozási teljesítmény alapján a nevezett vállalkozás valóban nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt a kérdéses támogatás odaítélésekor. A Bizottság kifejezetten hangsúlyozza, hogy ezek a nehézségek a 2000–2004-es évekre vonatkozó tendenciába illeszkedtek, és nem egy rendkívüli 2003-as esemény eredményei voltak. A szlovén hatóságok emellett megfelelően bizonyították, hogy a társaság 2004-ben nem tudta volna önállóan refinanszírozni rövid lejáratú kötelezettségeit. Ez nem ellenkezik azzal a ténnyel, hogy a társaságnak sikerült önállóan bizonyos refinanszírozási forrásokhoz hozzájutnia. Ez a magas túlfedezet miatt volt lehetséges, amelyet a vállalkozás nem tudott volna biztosítani a teljes refinanszírozandó összegre nézve.

⁽⁷⁾ Lásd az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a kezességvállalás formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló bizottság közlemény 2.1.2. és 4.2. pontját (HL C 71., 2000.3.11., 14. o.).

⁽⁸⁾ Lásd az eljárást kezdeményező határozatot, 1. sz. lábjegyzet, 20. pont és köv.

⁽⁹⁾ Mivel a támogatást 2004. májusban ítélték oda, azt az 1999. évi iránymutatás alapján kell értékelni, vagyis a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás szerint (HL C 288., 1999.10.9., 2. o.).

(48) A Bizottság szintén figyelembe veszi Szlovénia magyarázatait a „Novoles Straža” társaság tulajdonosi szerkezetére nézve. Tekintettel a Novoles Straža intézményi tulajdonosainak passzív természetére és szerény tőkeellátottságára, valamint a többi tulajdonos megosztottságára, a Bizottság megállapította, hogy a társaságnak nem volt lehetősége a szükséges források részvényesek általi finanszírozására. Ugyanezen okokból és figyelembe véve azt a tényt is, hogy egyetlen részvényes sem rendelkezik 22 %nál nagyobb részvénytőkével a vállalkozásban, a Bizottság szintén megállapítja, hogy a „Novoles Straža” társaság nem része egy nagyobb vállalatcsoportnak sem.

(49) A fentieket figyelembe véve a Bizottság alátámasztja, hogy a „Novoles Straža” társaság jogosult volt szerkezetátalakítási támogatásra.

3.2. A jövedelmezőség helyreállítása

(50) Az eljárás kezdeményezéskor a Bizottság jelezte, hogy nem világos, milyen módon fogja lehetővé tenni a Novoles Straža társaság szerkezetátalakítási terve a társaság jövedelmezőségének helyreállítását. Ez leginkább az ötéves pénzügyi előrejelzési tervet foglalta magába, amely felvázolta a társaság szerkezetátalakítási intézkedések nyomán valószínűsíthető fejlődési pályáját. A Bizottság figyelmeztetett, hogy Szlovénia nem mellékelte a Bizottság számára az ahhoz szükséges információkat és adatokat, amelyek alapján az értékelni tudná a „Novoles Straža” társaság szerkezetátalakítási intézkedések nyomán valószínűsíthető fejlődésére vonatkozó egyes feltételezéseket.

(51) Az eljárás során Szlovénia mellékelte a fenti (21) és (22) pontban említett kiegészítő adatokat. Ezek az adatok megfelelően magyarázzák a feltételezések alapjait. A Bizottság észrevételezi, hogy a „Novoles Straža” értékesítéseire vonatkozó előrejelzések mai szemmel nézve talán túl derűlátóak, tekintettel arra, hogy az ágazatnak 2005-ben és 2006-ban erős távol-keleti versennyel kellett szembenéznie, melynek következtében túlkínálat és erős árleszorító hatás jelentkezett. Azonban nem világos, hogy ez az információ már a 2004. év elején is ismert volt-e. Ezenkívül 2006-ban maga a Bizottság állapította meg a következőket: „az utóbbi években a rétegelt lemezek gyártása és kereslete jelentősen megnövekedett, bizonyos terméktípusokra jellemző erős export piacfejlődéssel”⁽¹⁰⁾. Mivel a Bizottság semmilyen ellentmondó információt nem kapott, amely megkérdőjelezné a vállalkozást és a feltételezéseket, így nem lát okot ezek vitatására. Emiatt a Bizottság szerint az előrejelzések hihetőek, ami elosztatja a Bizottság ilyen irányú kételyeit.

(52) A Bizottság az eljárást megindító határozatban azt is megállapította, hogy a szerkezetátalakítási terv számos

olyan belső intézkedést tartalmazott, amely megvalósítás esetén a vállalkozás helyzetének megváltozását idézte volna elő. A vizsgálatok során kiderült, hogy az átszervezési terv elkészítése késve valósult meg, és hogy bizonyos technológiai átszervezési lépések nem terv szerint valósultak meg. A szlovén hatóságok szerint ennek oka a későn folyósított állami támogatás, valamint a vártnál gyengébb üzleti eredmények elérése. Ezzel összefüggésben a Bizottság megjegyzi, hogy a szerkezetátalakítási terv magában foglalja a műszaki átszervezés elsősorban saját eszközökből megvalósítandó finanszírozását is. Ilyen jellegű hiányosság előzetesen nem volt feltárható, és ebből a szemszögből nézve megmagyarázható, mivel az állami segélynek valóban a lehető legkisebb mértékre kell korlátozódnia, különösen azon tagállamok esetében, amelyek közvetlenül a belépés előtt hasonló terv⁽¹¹⁾ végrehajtása mellett kötelezték el magukat. Ezért a Bizottság e kivételes esetben nem tekinti úgy ezt a hiányosságot, mint amely megkérdőjelezi a megvalósítható szerkezetátalakítási terv meglétét. A Bizottság ugyanakkor emlékeztet rá, hogy a támogatás jóváhagyásának előfeltétele a szerkezetátalakítási terv hiánytalan végrehajtása (43. pont), amelyet folyamatos ellenőrzés kísér (46. pont).

(53) A Bizottság ezért elvárja, hogy Szlovénia az irányelv 46. pontjával összhangban mellékeljen legalább két ellenőrzési jelentést: az egyiket 2008. január végére a 2007. évről, a másikat 2009. január végére a 2008. évről, részletes adatokkal a társaság pénzügyi eredményességéről, valamint a végrehajtott beruházásokról. A Bizottság hangsúlyozta, hogy amennyiben a vállalkozás a jövedelmezőség helyreállítása érdekében a tervben szereplő beruházásokat nem azok teljességében hajtja végre, kötelezhető az állami támogatás egy részének visszafizetésére⁽¹²⁾.

3.3. A támogatás lehető legalacsonyabb szintre történő korlátozása

(54) A támogatás a szükséges legalacsonyabb szintre korlátozódik, így a Bizottság elosztatottnak véli a jelentős saját források biztosításával kapcsolatos aggályait. Az iránymutatás 40. pontjával összhangban a támogatásnak szigorúan a jövedelmezőség helyreállításához legszükségesebb mértékre kell korlátozódnia, a kedvezményezettnek pedig saját forrásokkal jelentősen hozzá kell járulniuk a szerkezetátalakítási tervhez.

(55) A szlovén hatóságoknak a 27. pontban részletezett, a saját eszközökre vonatkozó magyarázata megfelelően részletes, így lehetővé teszi a Bizottság számára annak ellenőrzését, hogy a vállalkozás a 2005–2008 időszak alatt végrehajtja-e azt a nagyszámú elhalasztott beruházást, amelyek összesen a szerkezetátalakítási költségek 30,5 % -át teszik ki. A Bizottság megállapította továbbá, hogy a Novoles Straža külső, támogatás nélküli pénzforrásokhoz jutott, melynek mértéke 8,5 % volt.

⁽¹⁰⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/forest_based/tradeflows_en.html

⁽¹¹⁾ Lásd az irányelv 32. pontját. A tervre vonatkozó kötelezettség valóban a csatlakozás előtt lett megadva, amíg a segély később lett folyósítva.

⁽¹²⁾ Lásd a Bizottság 2006. szeptember 13. határozatát, ügy száma: N 350a/2006 MSO, HL C 280., 2006.11.18., 4. o.

- (56) A Bizottság másrészt újra megerősíti, hogy az értéksökkenési leírást nem tudja elfogadni hozzáadott tulajdonosi hozzájárulásként, mivel ez nem biztosít rendelkezésre álló eszközöket a társaság részére, emellett a nyújtott állami támogatás eredményeként megvalósuló jövőbeni műveletek függvénye ⁽¹³⁾.
- (57) Ennek megfelelően a Bizottság megállapítja, hogy az összesített tulajdonosi hozzájárulás 39 %, ami az 1999. évi iránymutatás alapján jelentősnek nevezhető ⁽¹⁴⁾.
- (58) A támogatás a jövedelmezőség helyreállítása szempontjából a lehető legalacsonyabb mértékre korlátozódik, tekintettel arra, hogy leginkább a lejárt rövid lejáratú kölcsönökhöz kapcsolódó sürgős refinanszírozási szükségleteket fedezi, miáltal a vállalkozás számára nem biztosít túlzott mértékű likviditást.

3.4. Kompenzációs intézkedések

- (59) Az iránymutatás 35. és 36. pontja szerint olyan intézkedéseket szükséges alkalmazni, amelyek a lehetőség szerinti kereteken belül csökkentik az állami támogatás versenytársakra gyakorolt kedvezőtlen hatásait. A kompenzációs intézkedések az irányelvek 36. pontja értelmében nem kötelezőek abban az esetben, ha a támogatás kedvezményezettjének piaci részesedése csekély. Ezenél az eseteknél a kompenzációs intézkedések nem feltételei a támogatás közös piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításának.
- (60) A Bizottság nem vitatja a szlovén szervek állítását, miszerint a vállalkozás több termékpiacra is aktívan tevékenykedik, melyek az alábbiak: rétegelt lemezek, burkolólemezek, székek és egyéb bútorok. A rétegelt lemezekkel kapcsolatban a Bizottság megállapítja, hogy egy fúziós ügyben „a piackutatás meggyőzően alátámasztotta, hogy a bútorgyártásban és az építőiparban használt különböző fajtájú falemezek, mint a rétegelt lemezek, kemény lemezek, nyers pozdorjalapok és nemesített pozdorjalapok, dekorációs laminátok (HPL/CPL), valamint falemezekből készült elemek különböző termékpiacokat képviselnek ⁽¹⁵⁾”.
- (61) Az érintett termékpiacok meghatározásához Szlovénia a Bizottság rendelkezésére bocsátott egy piackutatást, amely feltünteti az EU-25-ön belüli egyes érintett termékpiaci részesedéseket. Ezzel kapcsolatban a Bizottságnak

kevés oka lenne az iránymutatás 20. lágjegyzete szerinti azon feltételezés megvitatására, hogy az érintett piac az EGT. A Bizottság emlékeztet, hogy egy fúziós ügyben ⁽¹⁶⁾ korábban már végzett piacelemzést az európai fatermékek iparában (leginkább a forgácslap alapú pozdorjapanelek) és megállapította, hogy az érintett piac nagyobb, mint a nemzeti piac, de legalábbis a határon átnyúló regionális piac. Ezt alátámasztották a határon átnyúló kereskedelmi mozgások. A rétegelt lemezekkel kapcsolatos hasonló kereskedelmi folyamatok létezését bizonyítják a bizottsági belső szakértők által szolgáltatott számadatok (lényegében a Novoles Straža forgalmának nagyobbik része – vagyis 60 %-a – a Közösségen belül kerül exportálásra). Ezenkívül a határon átnyúló regionális piac körülbelül 1 000 kilométernyi távolságra van, ugyanakkor a távolság a termékek hozzáadott értéke függvényében is változik, vagyis a bevonatos termékekkel való kereskedés messzebbre terjedt, mint a bevonat nélküli termékek esetében. Mivel a furnérlemezek eleve jobb minőségűek, és többnyire a rétegelt lemezek kerülnek exportra, a rétegelt lemezek szállítási költségei kevésbé fontosak, mint a pozdorja lemezeké (valamint székek vagy más, rétegelt lemezekből készült termékek esetén még kevésbé jelentősek). A fentiek alapján a Bizottság úgy véli, hogy a Novoles Straža által gyártott termékek érintett piacának, ha nem is az egész EGT-t vagy az EU-25-öket, de legalább az EU-25 nagyobbik részét kell tekinteni.

- (62) Mivel a Novoles Straža piaci részesedése az EU-25 piacon semmiképpen sem haladja meg a 0,13 %-ot, és e részesedés a felére csökkentett földrajzi piacot alapul véve elvileg nem növekedne a jelenlegi kétszeresénél többre, a Bizottság megítélése szerint a társaság részesedése így is jóval 1 % alatt marad, ami elhanyagolhatónak tekinthető különösen azon tény figyelembevételével, hogy a piacon nagy létszámban vannak jelen kis és közepes méretű gyártók ⁽¹⁷⁾. Emiatt az állami támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségének biztosításához nincs szükség kompenzációs intézkedésekre.

3.5. Egyéb támogatás

- (63) Végül, Szlovénia elegendő mennyiségű információt bocsátott a Bizottság rendelkezésére minden egyéb támogatásról, amelyet a társaság kapott, ami lehetővé teszi az egyszeri támogatásra vonatkozó alapelv értékelését. Az iránymutatás 48. és köv. pontjaiban rögzített ezen alapelvvé összhangban a Bizottság nem hagyhat jóvá szerkezetátalakítási támogatást olyan vállalkozás esetében, amely előzőleg már részesült szerkezetátalakítási támogatásban. A Bizottság úgy véli, hogy ezen alapelv alkalmazásában a szóban forgó támogatást megelőző tíz évben megítélt minden szerkezetátalakítási támogatást figyelembe kell venni, függetlenül attól, hogy az első állami támogatást a támogatást nyújtó tagállam EU-csatlakozása előtt folyósították.

⁽¹³⁾ Ezt alátámasztja a Bizottság határozata is. Eset száma: N464/05 *AB Kauno Kelt*: 2006.2.22., 17. valamint az 1999. évi irányelvek a pénzügyi forgalomról a bizottsági határozaton belül, eset ügyszáma C-19/2000 *TGI*, HL L 62., 2002.3.5., 30. o., 106. pont, valamint a következő ügyek: C-30/1998 *Wildauer Kurbelwelle* HL L 287., 2000.11.14., 51. o., 52. pont.

⁽¹⁴⁾ Lásd még az alábbi ügyekben hozott bizottsági határozatokat: C39/2000 *Doppstadt*, HL L 108., 2003.4.30., 8. o., 74. pont, és a C33/1998 *Babcock Wilcox* ügyben hozott határozatot, a (HL L 67., 2002.3.9., 50. o.).

⁽¹⁵⁾ A COMM/M.4165 – *Sonae Industria/Hornitex* sz. ügyben hozott 2006.6.28-i bizottsági határozat 11. pontja.

⁽¹⁶⁾ A COMM/M.4165 – *Sonae Industria/Hornitex* ügyben hozott 2006.6.28-i bizottsági határozat 13. pontja.

⁽¹⁷⁾ Tekintettel más példákra, amelyek összhangban vannak az 1999. évi iránymutatással, lásd a Bizottság az alábbi ügyben hozott határozatát: C-3/2005 *FSO*, HL C 100., 2005.4.26., 2. o., 38. pont és így tovább.

(64) A Bizottság megállapítja, hogy a vállalkozás a múltban nem kapott semmilyen szerkezetátalakítási támogatást. A Bizottság közelebbről eloszlatta azzal kapcsolatos kételyeit, hogy az 1999-ben kamattámogatásként kapott 18,1 millió SIT (75 000 EUR) összegű támogatás szerkezetátalakítási támogatást jelentett-e, mivel akkoriban a társaság hitelképességi besorolása A/B volt. Emiatt a vállalkozást nem lehet nehézségben levőnek minősíteni és a támogatást nem lehet olyan szerkezetátalakítási támogatásnak tekinteni, amely az egyszeri támogatás alapelve alapján kizárná a vállalkozás támogathatóságát.

(65) A Bizottság megállapítja a szlovén hatóságok egy korábban megküldött beadványában szereplő – a Bizottság által az eljárást megindító határozatban átvett – elíráskorrigálását, ami azt jelenti, hogy a határozatban említett valamennyi támogatás „*de minimis*”⁽¹⁸⁾-nek tekinthető. Emellett a szlovén hatóságok elmagyarázták, hogy ezen támogatások mindegyikét az EU-csatlakozás előtt folyósították szerkezetátalakítási támogatásnak nem minősülő támogatásként. Mivel ily módon ez a támogatási kérdés nem tartozik a Bizottság hatáskörébe, és mivel az 1999.⁽¹⁹⁾ évi iránymutatás alapján a támogatás még annak ellenére sem tekinthető szerkezetátalakítási támogatásnak, ha tudni lehetett, hogy a vállalkozás nehézségekkel küzdött, az egyszeri támogatás alapelveire hivatkozva a vállalkozás nem zárható ki a támogatásból a korábban megítélt egyetlen támogatásból kiindulva sem.

VI. KÖVETKEZTETÉS

(66) A fentiek alapján a Bizottság megállapítja, hogy a kérdéses támogatás szerkezetátalakítási támogatás, amely eleget tesz a hatályos iránymutatásokban szereplő feltételeknek, konkrétan az 1999. évi szerkezetátalakítási iránymutatásnak. A Bizottság így megállapítja, hogy bár Szlovénia az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdését megsértve jogellenesen nyújtott szerkezetátalakítási támogatást a Novoles Straža részére, az állami támogatás összegeztethető a közös piaccal.

AZ ALÁBBI HATÁROZATOT HOZTA:

1. cikk

Az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében, valamint az 1999. évi, a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás alapján a Szlovénia által a Novoles Straža vállalkozásnak juttatott állami támogatás összegeztethető a közös piaccal.

2. cikk

1. A szerkezetátalakítási tervet teljes egészében kell végrehajtani. Előkészületben van minden olyan intézkedés, amely szükséges a terv végrehajtásához.

2. A terv végrehajtásának ellenőrzése éves jelentések alapján valósul meg, amelyeket Szlovénia továbbít a Bizottságnak. Ez konkrétan azt jelenti, hogy a 2007. évről szóló jelentést 2008. január végére, a 2008. évről szólót pedig 2009. január végére kell elkészíteni. A jelentéseknek részletes adatokkal kell szolgálniuk a vállalkozás pénzügyi eredményességéről és a megvalósított beruházásokról.

3. cikk

Jelen határozat címzettje a Szlovén Köztársaság.

Kelt Brüsszelben, 2007. július 10-én.

A Bizottság részéről

Neelie KROES

Bizottsági tag

⁽¹⁸⁾ Lásd az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a csekély összegű (de minimis) támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 69/2001/EK bizottsági rendeletet, HL L 10., 2001.1.13., 30. o.

⁽¹⁹⁾ A 2004. évi iránymutatás 20. pontja alapján ez eltérő is lehet.